



# ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

9 Ιουνίου 2021

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 2453

## ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 64233

**Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ).**

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ  
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ - ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις ως ισχύουσες:

1.1 Του ν. 2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 45).

1.2 Του ν. 4013/2011 «Σύσταση ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων - Αντικατάσταση του έκτου κεφαλαίου του ν. 3588/2007 (πρωχευτικός κώδικας) - Προπρωχευτική διαδικασία εξυγίανσης και άλλες διατάξεις» (Α' 204).

1.3 Του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α' 147).

1.4 Του ν. 4472/2017 «Συνταξιοδοτικές διατάξεις Δημοσίου και τροποποίηση διατάξεων του ν. 4387/2016, μέτρα εφαρμογής των δημοσιονομικών στόχων και μεταρρυθμίσεων, μέτρα κοινωνικής στήριξης και εργασιακές ρυθμίσεις, Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2018-2021 και λοιπές διατάξεις» (Α' 74).

1.5 Του ν. 4601/2019 «Εταιρικοί μετασχηματισμοί και εναρμόνιση του νομοθετικού πλαισίου με τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων στο πλαίσιο δημοσίων συμβάσεων και λοιπές διατάξεις» (Α' 44).

1.6 Του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).

1.7 Του ν. 4623/2019 «Ρυθμίσεις του Υπουργείου Εσωτερικών, διατάξεις για την ψηφιακή διακυβέρνηση, συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις και άλλα επείγοντα ζητήματα» (Α' 134).

1.8 Του ν. 4624/2019 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις» (Α' 137).

1.9 Του ν. 4704/2020 «Επιτάχυνση και απλούστευση της ενίσχυσης οπτικοακουστικών έργων, ενίσχυση της Ψηφιακής Διακυβέρνησης και άλλες διατάξεις» (Α' 133).

1.10 Του ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» (Α' 184).

1.11 Του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (Α' 98) και διατηρήθηκε σε ισχύ με την παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

1.12 Του Κανονισμού (ΕΕ) υπ' αρ. 910/2014 σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της οδηγίας 1999/93/ΕΚ (OJ L 257, 28.08.2014, p. 73).

1.13 Του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (OJ L 119, 04.05.2016, p. 1).

1.14 Του π.δ. 25/2014 «Ηλεκτρονικό Αρχείο και Ψηφιοποίηση εγγράφων» (Α' « 44).

1.15 Του π.δ. 28/2015 «Κωδικοποίηση των διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία» (Α' 4).

1.16 Του π.δ. 147/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης» (Α' 192).

1.17 Του π.δ. 39/2017 «Κανονισμός εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών» (Α' 4).

1.18 Του π.δ. 80/2019 «Διορισμός του Κυριάκου Μητσοτάκη του Κωνσταντίνου, Αρχηγού του Κόμματος της «Νέας Δημοκρατίας» (Ν.Δ.) ως Πρωθυπουργού» (Α' 118).

1.19 Του π.δ. 81/2019 «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους - Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (Α' 119).

1.20 Του π.δ. 83/2019 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 121).

1.21 Του π.δ. 84/2019 «Σύσταση και κατάργηση Γενικών Γραμματειών και Ειδικών Γραμματειών/Ενιαίων Διοικητικών Τομέων Υπουργείων» (Α' 123).

1.22 Του π.δ. 40/2020 «Οργανισμός Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης» (Α' 5).

## 2. Τις αποφάσεις

2.1 Την υπό στοιχεία ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 (Β' 1301) «Κύρωση Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης».

2.2 Την υπό στοιχεία ΥΑΠ/Φ.60/86/1435/2012 «Καθορισμός διαδικασιών υποβολής αιτήσεων έκδοσης ανάκλησης ανανέωσης ψηφιακών πιστοποιητικών καθώς και ανάκτησης του ψηφιακού πιστοποιητικού κρυπτογράφησης μέσω των ΚΕΠ (Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών) ως Εντεταλμένων Γραφείων» (Β' 876).

2.3 Την υπό στοιχεία ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2013 «Ρυθμίσεις για α) τη διαδικασία και τον τρόπο ηλεκτρονικής επιβεβαίωσης της λήψης και της ασφαλούς χρονοσήμανσης β) τις προδιαγραφές και τα πρότυπα του συστήματος για τη γνωστοποίηση εγγράφων σε φυσικά πρόσωπα ή ΝΠΙΔ με χρήση ΤΠΕ και γ) την ηλεκτρονική διακίνηση εγγράφων μεταξύ φορέων του δημοσίου τομέα και των φυσικών προσώπων ή ΝΠΙΔ» (Β' 01).

2.4 Την υπό στοιχεία ΠΟΛ 1274/27.12.2013 (Β' 3398) απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών «Αποδεικτικό Ενημερότητας άρθρο 12 ν. 4174/2013, όπως ισχύει» (Α' 170).

2.5 Την υπ' αρ. 56902/215/19.05.2017 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)» (Β' 1924).

2.6 Την υπό στοιχεία Υ6/09.07.2019 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υπουργό Επικρατείας» (Β' 2902).

2.7 Την υπό στοιχεία 29810 ΕΞ 2020/23.10.2020 απόφαση του Υπουργού Επικρατείας «Διαδικασία αυθεντικοποίησης υπαλλήλων του δημοσίου τομέα σε ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες» (Β' 4798).

2.8 Την υπ' αρ. 3981 ΕΞ 2020/25.02.2020 απόφαση του Υπουργού Επικρατείας «Παροχή Υπηρεσίας Αυθεντικοποίησης Χρηστών οAuth2.0 σε Πληροφοριακά Συστήματα τρίτων Φορέων» (Β' 762).

2.9 Την υπ' αρ. 61162/01.06.2021 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Ανάθεση καθηκόντων Γενικού Γραμματέα Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων» (Υ.Ο.Δ.Δ. 437).

3. Τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 36 και της παρ. 10 του άρθρου 258 του ν. 4412/2016 (Α' 147) με τις οποίες χορηγείται εξουσιοδότηση για την έκδοση της παρούσας.

4. Την υπό στοιχεία Δ11/Οικ. 627/18.5.2020 κοινή διαπιστωτική πράξη των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης «Μετεγκατάσταση του υποσυστήματος ΕΣΗΔΗΣ Δημόσια Έργα στη Γενική Γραμματεία Υποδομών» (ΑΔΑ: ΩΝΛ5465ΧΘΞ-ΨΕ4).

5. Την υπ' αρ. Γ9/2021 σύμφωνη γνώμη της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.).

6. Το γεγονός ότι σύμφωνα με την υπ' αρ. 60064/31.05.2021 εισήγηση του Αναπληρωτή Προϊστάμενου της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

## Άρθρο 1

### Ορισμός και πεδίο εφαρμογής

1. Στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης λειτουργεί κεντρικά το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΟΠΣ - ΕΣΗΔΗΣ), εφεξής το «Σύστημα». Ως «Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)» σύμφωνα με την περ. 32α της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016, νοείται το πληροφοριακό σύστημα, το οποίο αποτελεί μέρος του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ και περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία στοιχεία για τον προγραμματισμό, τη σύναψη και την εκτέλεση δημόσιων συμβάσεων και συμβάσεων με τη χρήση και εφαρμογή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).

2. Το ΕΣΗΔΗΣ συμμορφώνεται με: α) τις απαιτήσεις του Παραρτήματος ΙV του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 και β) τους κανόνες του άρθρου 36 και των άρθρων 22, περί κανόνων που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες, και 37 του ν. 4412/2016 περί πολιτικής ασφάλειας του ΕΣΗΔΗΣ. Πέραν των ανωτέρω το ΕΣΗΔΗΣ τηρεί όσα ορίζονται: α) στον ν. 4727/2020 (Α' 184), β) στο Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΠΗΔ), το οποίο κυρώθηκε με την υπό στοιχεία ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 απόφαση του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β' 1301), γ) στο π.δ. 25/2014 (Α' 44), περί ηλεκτρονικού αρχείου και ψηφιοποίησης εγγράφων, με την επιφύλαξη της παρ. 3 του άρθρου 106 του ν. 4727/2020 (Α' 184) και δ) στον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων).

3. Οι διατάξεις της παρούσας εφαρμόζονται σε όλες τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων προμηθειών και παροχής υπηρεσιών του Βιβλίου Ι και του Βιβλίου ΙΙ, αντίστοιχα, κατά την έννοια των περ. 8 και 9 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη του ποσού της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016.

## Άρθρο 2

### Διαχείριση και δομή

1. Το Σύστημα αποτελείται από ένα σύνολο διακριτών

υποσυστημάτων ή και λειτουργιών και περιλαμβάνει κατ'ελάχιστον τα ακόλουθα:

- Διαδικτυακή Πύλη «Προμηθεύς».
- Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημόσιων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) Προμήθειες και Υπηρεσίες για τις διαγωνιστικές διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών καθώς και για τις σχετικές διαδικασίες διαχείρισης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων, εφεξής το «Υποσύστημα».
- Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημόσιων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) Δημόσια Έργα για τις διαγωνιστικές διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών.
- Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) των άρθρων 38 και 260 του ν. 4412/2016.
- Ηλεκτρονικές υπηρεσίες διαχείρισης του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ) και των αποδεικτικών στοιχείων των λόγων αποκλεισμού και κριτηρίων επιλογής δημοσίων συμβάσεων.
- Προκαταρκτικές Διαβουλεύσεις δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων με την αγορά σύμφωνα με τα άρθρα 46,47, 278 και 279 του ν. 4412/2016.
- Επιχειρηματική Ευφυΐα και Επιτελική Πληροφόρηση.
- Ασύγχρονη Τηλεκπαίδευση.
- Προγραμματισμό Δημοσίων Συμβάσεων σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 4412/2016.
- Εθνικό Μητρώο Οικονομικών Φορέων Προμήθειας αγαθών και Παροχής υπηρεσιών του άρθρου 36 παρ. 7 του ν. 4412/2016.

2. Διαχειριστής του Συστήματος, πλην του υποσυστήματος ΕΣΗΔΗΣ που αφορά στην ανάθεση και εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, είναι η Διεύθυνση Διαχείρισης, Ανάπτυξης και Υποστήριξης Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ), εφεξής «Διαχειριστής», της Γενικής Διεύθυνσης Υποδομών Πληροφορικής και Επικοινωνιών Δημόσιας Διοίκησης της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

#### Άρθρο 3

##### Διαδικτυακή Πύλη «Προμηθεύς»

1. Η Διαδικτυακή Πύλη «Προμηθεύς» του Συστήματος είναι ο διαδικτυακός ιστότοπος, προσβάσιμος στη διαδικτυακή διεύθυνση [www.promitheus.gov.gr](http://www.promitheus.gov.gr) και [www.eprocurement.gov.gr](http://www.eprocurement.gov.gr) που λειτουργεί ως κομβικό σημείο πληροφόρησης και πρόσβασης σε υπηρεσίες και υποσυστήματα του Συστήματος όσον αφορά τους εμπλεκόμενους στις δημόσιες συμβάσεις φορείς, ιδίως τις αναθέτουσες αρχές/τους αναθέτοντες φορείς, τους οικονομικούς φορείς καθώς και το ενδιαφερόμενο κοινό.

2. Η Διαδικτυακή Πύλη συμμορφώνεται με τις διατάξεις: α) του άρθρου 35 περί ιστοσελίδων δημοσίων φορέων και των άρθρων 36 έως 47 του ν. 4727/2020 περί προσβασιμότητας των ιστότοπων και των εφαρμογών για φορητές συσκευές των οργανισμών του δημόσιου τομέα και β) του Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρο-

νικής Διακυβέρνησης (ΠΗΔ), το οποίο κυρώθηκε με την υπό στοιχεία ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 απόφαση του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β' 1301).

3. Η Διαδικτυακή Πύλη περιλαμβάνει και ιστοσελίδες, στις οποίες η πρόσβαση επιτρέπεται ελεύθερα από χρήστες του Παγκόσμιου Ιστού (World Wide Web) και δημοσιεύονται πληροφορίες σχετικά με δημόσιες συμβάσεις. Οι ελεύθερα προσβάσιμες ιστοσελίδες περιλαμβάνουν ενδεικτικά ιδίως τα εξής στοιχεία:

- α) Το σχετικό με τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο.
- β) Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις διακηρύξεων και τεχνικών προδιαγραφών.
- γ) Κάθε πληροφορία που κρίνεται απαραίτητη για την απρόσκοπτη πρόσβαση και χρήση του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ, όπως ενδεικτικά επιχειρησιακές και τεχνικές οδηγίες, εγχειρίδια χρήσης, εκπαιδευτικό υλικό, κ.α.
- δ) Αρχείο ειδών - κωδικολόγιο CPV.
- ε) Όρους χρήσης του Συστήματος.
- στ) Συχνές ερωτήσεις και απαντήσεις σχετικά με το Σύστημα.
- ζ) Ενημερωτικά Δελτία - Απολογιστικά και στατιστικά στοιχεία δημοσίων συμβάσεων.
- η) Δημοσιεύσιμα στοιχεία δημοσίων συμβάσεων των αναθετουσών αρχών και των αναθετόντων φορέων που σχετίζονται με:
  - i. το ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες
  - ii. το ΕΣΗΔΗΣ Δημόσια Έργα
  - iii. το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων των άρθρων 38 και 260 του ν. 4412/2016.
  - iv. τον Προγραμματισμό Δημοσίων Συμβάσεων σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 4412/2016.

#### Άρθρο 4

##### Αδιάλειπτη και ορθή λειτουργία του ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες

1. Ο Διαχειριστής του Υποσυστήματος, μεριμνά για τη διαχείριση και την υποστήριξη της καλής λειτουργίας του σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 31 του π.δ. 40/2020 (Α' 85), και ιδίως για την αδιάλειπτη και ορθή λειτουργία του που εξασφαλίζεται από:

- α) τον σχεδιασμό της αρχιτεκτονικής του Υποσυστήματος, η οποία βασίζεται σε αρχές και τεχνικές που διασφαλίζουν την υψηλή διαθεσιμότητά του (high availability) μέσω του πλεονασμού υλικού και λογισμικού (hardware and software redundancy)
- β) την λήψη μέτρων και την εκτέλεση ενεργειών για την πρόληψη τεχνικών δυσχερειών στο πλαίσιο της ενδεικνυόμενης, από τον κατασκευαστή, συντήρησης του Υποσυστήματος.
- γ) την παρακολούθηση (monitoring) του Υποσυστήματος και την εφαρμογή ενδεχόμενων αναγκαίων προληπτικών ή/και διορθωτικών ενεργειών όταν αυτό απαιτείται
- δ) τη λειτουργία γραφείου υποστήριξης (helpdesk) για την διαχείριση, την τεχνική υποστήριξη και εκπαίδευση των χρηστών του Υποσυστήματος.

2. Σε περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του Υποσυστήματος, η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας λαμβάνει άμεσα όλα τα απαιτούμενα μέτρα κυρίως για την τήρηση του ελάχιστου διαστήματος για την υποβολή των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής, όπως ιδίως η μετάθεση της καταληκτικής ημερομηνίας και η δημοσίευσή της. Η ανωτέρω αδυναμία πιστοποιείται, από τον Διαχειριστή του Υποσυστήματος. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς, λαμβάνοντας υπόψη την πιστοποίηση τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του Υποσυστήματος, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, ρυθμίζουν, με αιτιολογημένη απόφαση τους, τα της συνέχειας των διαδικασιών που επηρεάστηκαν κατά το χρονικό διάστημα της δυσλειτουργίας του Υποσυστήματος, είτε με κατάλληλες ενέργειες από εξουσιοδοτημένο χρήστη της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντα φορέα, είτε όταν αυτό δεν είναι εφικτό, από τον Διαχειριστή του Υποσυστήματος, κατόπιν σχετικού αιτήματος της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντα φορέα, που υποβάλλεται με οποιοδήποτε πρόσφορο τρόπο.

#### Άρθρο 5

Δικαιώματα χρήσης και τρόπος πρόσβασης  
ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες

1. Στο Υποσύστημα εφαρμόζεται συγκεκριμένη πολιτική ασφαλείας και κατάλληλες τεχνικές ασφάλειας διαχείρισης των δεδομένων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 37 και του άρθρου 259 του ν. 4412/2016.

2. Το Υποσύστημα υποστηρίζει διαβαθμισμένη πρόσβαση με την απόδοση διαφορετικών δικαιωμάτων χρήσης στις αντίστοιχες κατηγορίες χρηστών από τον Διαχειριστή του Υποσυστήματος, ως κατωτέρω:

##### 2.1. Απλοί χρήστες

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει ιδιώτες, επιχειρήσεις, οικονομικούς και άλλους φορείς που επιθυμούν να έχουν πρόσβαση αποκλειστικά και μόνο στις ελεύθερα προσβάσιμες ιστοσελίδες της Διαδικτυακής Πύλης, όπως αυτές ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 3 της παρούσας. Η πρόσβαση τους στο Υποσύστημα πραγματοποιείται μέσω της Διαδικτυακής Πύλης και δεν απαιτεί ειδικές διαδικασίες εγγραφής, ταυτοποίησης και αναγνώρισής τους.

2.2. Πιστοποιημένοι χρήστες αναθετουσών αρχών, αναθετόντων φορέων και φορέων του δημοσίου Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει φυσικά πρόσωπα και νομικά πρόσωπα που πραγματοποιούν ηλεκτρονικές διαδικασίες σύναψης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων μέσω του Υποσυστήματος, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους (ενδεικτικά αναφέρονται Χειριστές Διαγωνιστικών Διαδικασιών, Γνωμοδοτικά Όργανα, Αποφαινόμενα Όργανα), ανάλογα με τα δικαιώματα πρόσβασης που έχουν αιτηθεί και τους έχουν αποδοθεί από τον Διαχειριστή του Υποσυστήματος καθώς και τον σχετικό Κανονισμό Ασφαλείας του. Συγκεκριμένα τα πρόσωπα αυτά ανήκουν στις ακόλουθες ομάδες φορέων:

α) αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς

β) Εθνικές Κεντρικές Αρχές Αγορών, ιδίως η Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων και η Εθνική Κεντρική Αρχή

Προμηθειών Υγείας που εποπτεύεται από το Υπουργείο Υγείας

γ) Κεντρικές Αρχές Αγορών

δ) Ελεγκτικές, Εποπτικές και Ανεξάρτητες Αρχές, ενδεικτικά και ιδίως η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, η Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών, το Ελεγκτικό Συνέδριο, ο Συνήγορος του Πολίτη, η Εθνική Αρχή Διαφάνειας και η Επιτροπή Ανταγωνισμού.

2.3. Πιστοποιημένοι οικονομικοί φορείς και πιστοποιημένοι χρήστες αυτών

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει στελέχη των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν σε ηλεκτρονικές διαδικασίες σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις μέσω του Υποσυστήματος, ανάλογα με τα δικαιώματα πρόσβασης που έχουν αιτηθεί και τους έχουν αποδοθεί από τον Διαχειριστή του Υποσυστήματος, καθώς και τον σχετικό Κανονισμό Ασφαλείας του. Οι χρήστες αυτοί έχουν διαβαθμισμένη πρόσβαση σε στοιχεία και λειτουργίες του Υποσυστήματος που τους αφορούν σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων στις οποίες και συμμετέχουν ανάλογα με το στάδιο της διαδικασίας. Κάθε οικονομικός φορέας έχει μέσω των χρηστών του πρόσβαση μόνο στα δικά του στοιχεία και στα στοιχεία των ηλεκτρονικών διαδικασιών σύναψης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων που συμμετέχει.

2.4. Πιστοποιημένοι Διαχειριστές Υποσυστήματος

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται στελέχη της Διεύθυνσης Διαχείρισης, Ανάπτυξης και Υποστήριξης Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) που έχουν αυξημένα και ανάλογα δικαιώματα πρόσβασης και διαχείρισης στους σχετικούς πόρους και υποδομές καθώς και στις λειτουργικότητες του Υποσυστήματος, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, όπως αυτές ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 31 του π.δ. 40/2020 (Α'85) καθώς και τον σχετικό Κανονισμό Ασφαλείας του.

#### Άρθρο 6

Διαδικασία εγγραφής στο ΕΣΗΔΗΣ  
Προμήθειες και Υπηρεσίες

1. Η εκχώρηση των δικαιωμάτων πρόσβασης του άρθρου 5 της παρούσας, ειδικότερα των φυσικών προσώπων και φορέων των περιπτώσεων 2.2 και 2.3 πραγματοποιείται μέσω διαδικασίας εγγραφής στο Υποσύστημα. Για το σκοπό αυτό τα εν λόγω φυσικά πρόσωπα και φορείς παρέχουν τις απαραίτητες πληροφορίες στο Διαχειριστή για την αυθεντικοποίηση (authentication) και εξουσιοδότηση (authorization) και αποδέχονται τους όρους χρήσης του Υποσυστήματος.

2. Η διαδικασία εγγραφής θα πραγματοποιείται κατά περίπτωση με μία από τις κατωτέρω διαδικασίες:

2.1 Ο Διαχειριστής ταυτοποιεί τους χρήστες των φορέων της περ. 2.2 του άρθρου 5 της παρούσας μέσω του Προγράμματος ΔΙΑΥΓΕΙΑ του ν. 4727/2020 και αποδίδει σε αυτούς τα απαραίτητα διαπιστευτήρια και δικαιώματα πρόσβασης και χρήσης του Υποσυστήματος, σε συνέχεια σχετικής αίτησης του φορέα. Στην περίπτωση αναθετουσών αρχών και αναθετόντων φορέων που δεν εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4727/2020 και

ως εκ τούτου δεν διαθέτουν κωδικούς πρόσβασης στο Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ, ο Διαχειριστής ταυτοποιεί τους χρήστες αυτών σε συνέχεια διαδικασίας ταυτοποίησης φυσικού προσώπου κατά την οποία θα παρέχονται όλα τα αναγκαία στοιχεία ταυτοποίησης.

2.2 Οι χρήστες των δημόσιων φορέων της περ. 2.2 του άρθρου 5 της παρούσας, δύναται να εγγραφούν με τη διαδικασία αυθεντικοποίησης Δημοσίων Υπαλλήλων με Κωδικούς Δημόσιας Διοίκησης βάσει της σχετικής υπ' αρ. 29810/23.10.2020 (Β' 4798) υπουργικής απόφασης, σε συνέχεια της ολοκλήρωσης της σχετικής διαλειτουργικότητας του εν λόγω συστήματος με το Υποσύστημα.

2.3 Οι οικονομικοί φορείς που διαθέτουν Ελληνικό Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) ως ατομικές επιχειρήσεις ή νομικά πρόσωπα ταυτοποιούνται με χρήση της υπηρεσίας αυθεντικοποίησης χρηστών σε πληροφοριακό σύστημα τρίτου φορέα (οAuth 2.0) βάσει της υπ' αρ. 3982/10.03.2020 (Β' 762) υπουργικής απόφασης και των κωδικών - διαπιστευτηρίων της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, που αυτοί κατέχουν.

2.4 Οι οικονομικοί φορείς των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι δεν διαθέτουν ελληνικό Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ), δύναται να αιτούνται την εγγραφή τους συμπληρώνοντας στοιχεία ταυτοποίησης σε σχετική ηλεκτρονική φόρμα του Υποσυστήματος μέσω της Διαδικτυακής Πύλης, και ιδίως τον αντίστοιχο Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (VAT Identification Number), ο οποίος στη συνέχεια δύναται να ταυτοποιηθεί από το Διαχειριστή του Υποσυστήματος μέσω της σχετικής ηλεκτρονικής υπηρεσίας VIES VAT number validation της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

2.5 Οι χρήστες δύναται να εγγραφονται με χρήση εθνικών ηλεκτρονικών διαπιστευτηρίων (eIDs) βάσει του Κανονισμού 910/2014 της ΕΕ σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και υπηρεσίες εμπιστοσύνης, που επιτρέπουν στους Ευρωπαίους πολίτες να χρησιμοποιούν διασυννοριακά τα εθνικά ηλεκτρονικά διαπιστευτήρια για πρόσβαση σε διαδικτυακές υπηρεσίες από άλλες ευρωπαϊκές χώρες, σε συνέχεια της ολοκλήρωσης της σχετικής διαλειτουργικότητας με το Υποσύστημα.

2.6 Εφόσον πραγματοποιηθεί η ταυτοποίηση του χρήστη, ο Διαχειριστής του Υποσυστήματος, αποδίδει σε αυτόν τα απαραίτητα διαπιστευτήρια και δικαιώματα πρόσβασης και χρήσης του Υποσυστήματος.

2.7 Οι οικονομικοί φορείς που δεν εντάσσονται στα προηγούμενα δύο εδάφια, αιτούνται την εγγραφή τους και ταυτοποιούνται από τον Διαχειριστή του Υποσυστήματος αποστέλλοντας είτε υπεύθυνη δήλωση στην ελληνική ή αγγλική γλώσσα ψηφιακά υπογεγραμμένη, είτε πιστοποιητικό σε μορφή ηλεκτρονικού αρχείου Portable Document Format (PDF) μεταφρασμένο στην ελληνική ή αγγλική από Μητρώα, όπως αυτά προσδιορίζονται στο Παράρτημα XI του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, και σύμφωνα με τους προβλεπόμενους όρους στο κράτος μέλος εγκατάστασης του οικονομικού φορέα, στα οποία να δηλώνεται/αποδεικνύεται η εγγραφή του σε επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο και να αναγράφεται ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου προς επαλήθευση.

3. Το αίτημα εγγραφής υποβάλλεται από όλους τους υποψήφιους χρήστες μέσω του Υποσυστήματος ή με άλλα ηλεκτρονικά μέσα.

4. Εφόσον ο υποψήφιος χρήστης ταυτοποιηθεί ο Διαχειριστής του Υποσυστήματος, αποδίδει σε αυτόν τα απαραίτητα διαπιστευτήρια και δικαιώματα πρόσβασης και χρήσης του Υποσυστήματος, και ενημερώνει σχετικά με ηλεκτρονικό μήνυμα τον υποψήφιο χρήστη.

#### Άρθρο 7

##### Διαφύλαξη εμπιστευτικότητας

Στο Υποσύστημα τα θέματα ασφαλείας και προστασίας των προσωπικών δεδομένων αντιμετωπίζονται σύμφωνα με τα οριζόμενα α) στην παράγραφο 11 και 13 του Παραρτήματος I της υπό στοιχεία ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 (Β' 1301) «Κύρωση Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης», β) τον Κανονισμό 2016/679 της ΕΕ (GDPR) για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και γ) τις σχετικές διατάξεις του ν. 4727/2020 (Α' 184).

#### Άρθρο 8

##### Διαλειτουργικότητα

Το Υποσύστημα ακολουθεί κανόνες και πρότυπα για τη διαλειτουργικότητα με τρίτα πληροφοριακά συστήματα φορέων, σύμφωνα με το άρθρο 36 παρ. 4 και το άρθρο 258 παρ. 9 του ν. 4412/2016, ειδικά δε για τα πληροφοριακά συστήματα φορέων του Δημοσίου τομέα, μέσω του Εθνικού Δικτύου Δημόσιας Διοίκησης ΣΥΖΕΥΞΙΣ, σύμφωνα με το Παράρτημα II της υπό στοιχεία ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 (Β' 1301) «Κύρωση Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης» και τις σχετικές διατάξεις περί διαλειτουργικότητας του ν. 4727/2020 και του άρθρου 47 του ν. 4623/2019.

Έως την ολοκλήρωση των διαδικασιών διαλειτουργικότητας του Υποσυστήματος με τρίτα πληροφοριακά συστήματα, τα δικαιολογητικά και τα αποδεικτικά στοιχεία που απαιτούνται από τις κείμενες διατάξεις για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων να προσκομίζονται από τους πιστοποιημένους χρήστες των οικονομικών φορέων, υποβάλλονται σύμφωνα με τα άρθρα 13, 14 και 17 της παρούσας, εκτός εάν αναζητούνται αυτεπάγγελτα δυνάμει της κείμενης νομοθεσίας και των εγγράφων της σύμβασης.

#### Άρθρο 9

##### Επικοινωνία και διακίνηση εγγράφων στο ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες

1. Η διαδικασία επικοινωνίας, ενημέρωσης και διακίνησης εγγράφων πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω του Υποσυστήματος κατά περίπτωση, με:

α) την αποστολή ή κοινοποίηση σχετικών στοιχείων με μηνύματα μέσω της ηλεκτρονικής περιοχής και λειτουργικότητας «Επικοινωνία» της ηλεκτρονικής διαδικασίας δημόσιας σύμβασης.

β) την ανάρτηση σχετικών στοιχείων από τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς στην ηλεκτρονική περιοχή και ιδίως στα συνημμένα της ηλεκτρονικής διαδικασίας δημόσιας σύμβασης.

γ) την υποβολή σχετικών στοιχείων από τους οικονομικούς φορείς, στην ηλεκτρονική περιοχή και ιδίως στα συνημμένα της σχετικής απάντησης (ενδεικτικά αναφέρονται η προσφορά και η αίτηση συμμετοχής) του οικονομικού φορέα στην ηλεκτρονική διαδικασία. Η απάντηση αποτελεί χωριστή σχετική ηλεκτρονική περιοχή για κάθε οικονομικό φορέα. Ιδίως για τις ηλεκτρονικές διαδικασίες διαγωνισμών και αιτήσεων συμμετοχής, ο σχετικός ηλεκτρονικός χώρος περιλαμβάνει κατά περίπτωση τους (υπό)φακέλους:

- i) «Δικαιολογητικά Συμμετοχής»
- ii) «Δικαιολογητικά Συμμετοχής/Τεχνική Προσφορά»
- iii) «Οικονομική Προσφορά»

2. Από την 01.09.2021, οι ηλεκτρονικές περιοχές της παρ. 1 του παρόντος άρθρου συνιστούν τον ηλεκτρονικό τόπο τήρησης του Φακέλου Δημόσιας Σύμβασης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 45 του ν. 4412/2016.

3. Τα σχετικά στοιχεία αποστολής, κοινοποίησης, υποβολής ή ανάρτησης που αποτυπώνονται στις αντίστοιχες οθόνες της διεπαφής του χρήστη, και ειδικότερα ο καταγεγραμμένος χρόνος αυτών, αποτελούν απόδειξη επικοινωνίας και διακίνησης εγγράφων μέσω του Υποσυστήματος. Οι σχετικές προθεσμίες αρχίζουν την επομένη της ημέρας της προαναφερθείσας κατά περίπτωση αποστολής, κοινοποίησης ή υποβολής και εάν δεν ορίζεται διαφορετική ώρα στα έγγραφα της σύμβασης λήγουν όταν περάσει ολόκληρη η τελευταία ημέρα και ώρα 23:59:59 και, αν αυτή είναι εξαιρετέα ή Σάββατο, όταν περάσει ολόκληρη η επομένη εργάσιμη ημέρα και ώρα 23:59:59. Ειδικότερα η κοινοποίηση πραγματοποιείται μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» της ηλεκτρονικής διαδικασίας δημόσιας σύμβασης. Η επιτυχής αποστολή μηνύματος μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» λογίζεται και ως επιτυχής παραλαβή του από τον αποδέκτη.

4. Οι χρήστες των φορέων της παρ. 2.2 του άρθρου 5 της παρούσας υποβάλλουν ή/και αναρτούν μέσω του Υποσυστήματος τα κατά περίπτωση έγγραφα με εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 ή τα άρθρα 13 και 14 του ν. 4727/2020 (Α' 184).

#### Άρθρο 10

##### Χρονοσήμανση

Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπό στοιχεία ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2013 υπουργικής απόφασης του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β' 401) και του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014 από τρίτους εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς υποχρεωτικά πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο. Η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης αποδεικνύεται με σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των προαναφερόμενων φορέων προς τον χρήστη των

υπηρεσιών αυτών, η οποία διαβιβάζεται στον χρήστη μέσω του Υποσυστήματος με ασφαλή κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία ελέγχει θέση εγγράφου βέβαιης χρονολογίας. Δεν επιτρέπεται στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα ή στο Διαχειριστή ή στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης η παρέμβαση στη διαδικασία χρονοσήμανσης, όπως περιγράφεται ανωτέρω.

#### Άρθρο 11

##### Σχεδιασμός και εφαρμογή ηλεκτρονικών διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων

1. Το Υπόσυστημα υποστηρίζει μηχανογραφικά το σχεδιασμό ηλεκτρονικών διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών που εμπίπτουν στα άρθρα 36 και 258 του ν. 4412/2016, ιδίως μέσω των λειτουργιών:

α) «Διαγωνισμός», ήτοι συστημικό Request for Quotation (eRFQ), όσον αφορά ηλεκτρονικές διαγωνιστικές διαδικασίες,

β) «Πρόσκληση Υποβολής Αιτήσεων Συμμετοχής», ήτοι συστημικό Request for Information (eRFI), όσον αφορά ηλεκτρονικές διαδικασίες υποβολής αιτήσεων συμμετοχής,

γ) «Πλειστηριασμός», ήτοι συστημικό Auction (eAuction), όσον αφορά ηλεκτρονικές διαδικασίες ηλεκτρονικών πλειστηριασμών.

2. Πιστοποιημένοι χρήστες των αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων δύναται να προβαίνουν κατά περίπτωση στην απλή ή και συνδυαστική χρήση των λειτουργιών της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, καταχωρίζοντας πληροφορίες και έγγραφα της δημόσιας σύμβασης, πρόσθετα στοιχεία και λεπτομέρειες σχετικά με το αντικείμενο αυτής καθώς και τον ειδικότερο τρόπο ηλεκτρονικής διεξαγωγής της, προκειμένου να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν ενδεικτικά:

α) ηλεκτρονικές διαγωνιστικές διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης σύμφωνα με τα άρθρα 26 έως και 32 καθώς και 263 έως 269 του ν. 4412/2016,

β) τεχνικές και εργαλεία για ηλεκτρονικές και συγκεκριμένες διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης σύμφωνα με τα άρθρα 33 έως 35, 39 έως 43, 270 έως 276 του ν. 4412/2016,

3. Πιστοποιημένοι χρήστες των αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων δύναται να προβαίνουν στη χρήση ενιαίων τεχνικών προδιαγραφών ή και προτύπων ή υποδειγμάτων που έχουν εκδοθεί από τον εκάστοτε αρμόδιο φορέα και έχουν καταχωρισθεί αμφότερα στο Υπόσυστημα από πιστοποιημένους χρήστες του Διαχειριστή ή του αρμόδιου φορέα.

4. Μετά την έγκριση των εγγράφων της διαδικασίας δημόσιας σύμβασης από την αναθέτουσα αρχή/τον αναθέτοντα φορέα και την τήρηση των προβλεπόμενων κατά το νόμο δημοσιεύσεων σε ευρωπαϊκό ή/και εθνικό επίπεδο, αναρτώνται μέσω του Υποσυστήματος σε ηλεκτρονική μορφή τα κατάλληλα στοιχεία της ηλεκτρονικής διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης στην Διαδικτυακή Πύλη του Συστήματος. Η δημοσίευση

στον τοπικό και περιφερειακό τύπο, εφόσον απαιτείται, μπορεί να γίνεται και μετά την ανάρτηση των εγγράφων της σύμβασης στη Διαδικτυακή Πύλη του Συστήματος, κατά τα ανωτέρω.

#### Άρθρο 12

##### Συμπληρωματικές Πληροφορίες Εγγράφων Σύμβασης

Πιστοποιημένοι χρήστες των οικονομικών φορέων υποβάλλουν αιτήματα παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών (διευκρινίσεων), σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 67 ή τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 297 και την παρ. 5 του άρθρου 121 του ν. 4412/2016, επί των εγγράφων της σύμβασης μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ηλεκτρονικού διαγωνισμού ή της ηλεκτρονικής πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων συμμετοχής που διενεργείται μέσω του Υποσυστήματος Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς παρέχουν συμπληρωματικές πληροφορίες (διευκρινίσεις μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» της εκάστοτε ηλεκτρονικής διαδικασίας και της ανάρτησης αυτών στη σχετική ηλεκτρονική περιοχή συνημμένων αυτής προκειμένου να είναι ελεύθερα προσβάσιμες μέσω της Διαδικτυακής Πύλης του Συστήματος.

#### Άρθρο 13

##### Ηλεκτρονική Υποβολή Προσφορών

1. Χρόνος και τρόπος υποβολής ηλεκτρονικών προσφορών

1.1. Οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν σε ηλεκτρονική διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης καταρτίζουν την ηλεκτρονική προσφορά τους μέσω του Υποσυστήματος με τρόπο και σε χρόνο που ορίζεται κατά περίπτωση στις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και της παρούσας. Η προσφορά υποβάλλεται στην προθεσμία που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης σε ηλεκτρονικό φάκελο υπογεγραμμένη τουλάχιστον με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή η οποία υποστηρίζεται από αναγνωρισμένο (εγκεκριμένο) πιστοποιητικό σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016.

1.2. Τα στοιχεία, δηλαδή τα μεταδεδομένα και τα συνημμένα της εκάστοτε ηλεκτρονικής προσφοράς καταχωρίζονται στις σχετικές φόρμες του Υποσυστήματος ως εξής:

1.2.1. Με καταχώριση των απαιτούμενων στοιχείων στις αντίστοιχες ηλεκτρονικές φόρμες των δικαιολογητικών συμμετοχής τεχνικής προσφοράς και της οικονομικής προσφοράς του Υποσυστήματος

1.2.2. Με επισύναψη στον (υπο)φάκελο, ήτοι στην κατηγορία επισυναπτόμενων του Υποσυστήματος με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» του συνόλου των κατά περίπτωση απαιτούμενων εγγράφων που αφορούν τα δικαιολογητικά συμμετοχής και την τεχνική προσφορά σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας της παρούσας και των εγγράφων της σύμβασης.

1.2.3. Με επισύναψη στον (υπο)φάκελο, ήτοι στην κατηγορία επισυναπτόμενων του Υποσυστήματος με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» του συνόλου των κατά

περίπτωση απαιτούμενων εγγράφων που αφορούν την οικονομική προσφορά σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας της παρούσας και των εγγράφων της σύμβασης.

1.2.4. Από τον οικονομικό φορέα σημαίνονται, με χρήση σχετικής λειτουργικότητας του Υποσυστήματος τα στοιχεία εκείνα της προσφοράς του που έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 21 και 257 του ν. 4412/2016. Εφόσον ένας οικονομικός φορέας χαρακτηρίζει πληροφορίες ως εμπιστευτικές λόγω ύπαρξης τεχνικού ή εμπορικού απορρήτου, στη σχετική δήλωσή του, αναφέρει ρητά όλες τις σχετικές διατάξεις νόμου ή διοικητικές πράξεις που επιβάλλουν την εμπιστευτικότητα της συγκεκριμένης πληροφορίας. Δεν χαρακτηρίζονται ως εμπιστευτικές πληροφορίες σχετικά με τις τιμές μονάδας τις προσφερόμενες ποσότητες την οικονομική προσφορά και τα στοιχεία της τεχνικής προσφοράς που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγησή της.

1.2.5. Εφόσον οι τεχνικές προδιαγραφές και οι οικονομικοί όροι δεν έχουν αποτυπωθεί στο σύνολό τους στις ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του Υποσυστήματος η αναθέτουσα αρχή αναθέτοντας φορέας μπορεί να παρέχει σχετικές οδηγίες στους οικονομικούς φορείς να επισυνάψουν ηλεκτρονικά υπογεγραμμένα πρόσθετα, σε σχέση με τις αναφορές (εκτυπώσεις της παρ. 1.4 του παρόντος άρθρου, σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία (ιδίως τεχνική και οικονομική προσφορά αναφέροντας αυτές στο σχετικό άρθρο της διακήρυξης και στα τυχόν υποδείγματα τεχνικής προσφοράς ή και οικονομικής προσφοράς

1.3. Ειδικότερα, όσον αφορά τα συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία της προσφοράς οι οικονομικοί φορείς τα καταχωρίζουν στους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Υποσυστήματος ως εξής:

1.3.1 Τα έγγραφα που καταχωρίζονται στην ηλεκτρονική προσφορά και δεν απαιτείται να προσκομισθούν και σε έντυπη μορφή γίνονται αποδεκτά κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις.

α) είτε του άρθρου 13, 14 και 28 του ν. 4727/2020 (Α' 184) περί ηλεκτρονικών δημοσίων εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα και εφόσον πρόκειται για αλλοδαπά δημόσια ηλεκτρονικά έγγραφα, εάν φέρουν επισημείωση e-Apostille,

β) είτε του άρθρου 15 και 27 του ν. 4727/2020 (Α' 184) περί ηλεκτρονικών ιδιωτικών εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα.

γ) είτε του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 (Α' 45), όπως αυτός έχει τροποποιηθεί και ισχύει, περί μείωσης διοικητικών βαρών και απλούστευσης διαδικασιών και ιδίως της προσκόμισης δημοσίων εγγράφων με απλή φωτοτυπία,

δ) είτε της παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016, περί χρήσης ηλεκτρονικών υπογραφών σε ηλεκτρονικές διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων,

ε) είτε της παρ. 8 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, περί συνυποβολής υπεύθυνης δήλωσης στην περίπτωση απλής φωτοτυπίας ιδιωτικών εγγράφων.

Επιπλέον, δεν προσκομίζονται σε έντυπη μορφή τα ΦΕΚ, ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα, εταιρικά ή μη, με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο, δη-

λαδή έντυπα με αμιγώς τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως αριθμούς αποδόσεις σε διεθνείς μονάδες μαθηματικούς τύπους και σχέδια.

1.3.2 Ειδικότερα, τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα στη διαδικασία καταχωρίζονται από αυτόν σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF. Ο οικονομικός φορέας δύναται να καταχωρίζει ηλεκτρονικά αρχεία άλλων μορφότυπων, εφόσον αυτό απαιτείται από τα έγγραφα της δημόσιας σύμβασης ή σύμβασης ή κρίνεται απαραίτητο για την καλύτερη αποτύπωση, αξιολόγηση ή αξιοποίηση της πληροφoρίας που αυτό περιέχει (ενδεικτικά: χρονοπρογραμματισμός έργου σε μορφότυπο MPP/MPX, υπολογιστικά φύλλα σε μορφότυπο XLS/XLSX, βίντεο σε μορφότυπο MPG/AVI/MP4 κ.α.)

1.4. Εφόσον οι χρήστες των οικονομικών φορέων καταχωρίσουν τα ανωτέρω αναφερόμενα στοιχεία της τεχνικής και οικονομικής τους προσφοράς στις αντίστοιχες ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του Υποσυστήματος, στην συνέχεια, μέσω σχετικής λειτουργικότητας, εξάγουν αναφορές (εκτυπώσεις) σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF, που αφορούν τα καταχωρισμένα στο Υποσύστημα στοιχεία των δικαιολογητικών συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς τους και της οικονομικής προσφοράς τους. Τα εν λόγω ηλεκτρονικά αρχεία, τα οποία υποβάλλονται και γίνονται αποδεκτά, υπογεγραμμένα, τουλάχιστον, με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, η οποία υποστηρίζεται από αναγνωρισμένο (εγκεκριμένο) πιστοποιητικό, επισυνάπτονται από τον οικονομικό φορέα αντίστοιχα στην ηλεκτρονική τεχνική και οικονομική προσφορά του. Επισημαίνεται ότι η εξαγωγή και η επισύναψη των προαναφερθέντων αναφορών (εκτυπώσεων) δύναται να πραγματοποιείται για κάθε υποφάκελο ξεχωριστά, από τη στιγμή που έχει ολοκληρωθεί η καταχώριση των στοιχείων σε αυτόν. Σε συνέχεια, κατά την υποβολή της ηλεκτρονικής προσφοράς από τον οικονομικό φορέα, το Υποσύστημα πραγματοποιεί μια σειρά ελέγχων στο περιεχόμενο αυτής και ιδίως κατά πόσον οι προαναφερθείσες αναφορές (εκτυπώσεις) είναι οι τελευταίες χρονικά εξαχθείσες αναφορές (εκτυπώσεις), έχουν επισυναφθεί στην σωστή κατηγορία επισυναπτόμενων και απεικονίζουν το περιεχόμενο της ηλεκτρονικής προσφοράς κατά το χρόνο της υποβολής.

1.5. Στη συνέχεια της επιτυχούς έκβασης των προαναφερθέντων, στην παρ. 1.4 του παρόντος άρθρου ελέγχων, το Υποσύστημα επιβεβαιώνει ηλεκτρονικά, μέσω σχετικής οθόνης της διεπαφής του χρήστη, την επιτυχή υποβολή της προσφοράς και παράλληλα η κατάσταση της αλλάζει από «Προσχέδιο» σε «Ενεργή». Επίσης αποστέλλεται επικουρικά στον οικονομικό φορέα σχετικό μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Σε αντίθετη περίπτωση το Υποσύστημα παράγει σχετικό μήνυμα σφάλματος και ο προσφέρων καλείται να θεραπεύσει το σχετικό σφάλμα με ενέργειες του, αναλόγως του είδους του σφάλματος και σύμφωνα με τα εγχειρίδια και τους οδηγούς που αφορούν στη χρήση του Υποσυστήματος.

1.6. Έως την ημέρα και ώρα αποσφράγισης των προσφορών, που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, προσκομίζονται υποχρεωτικά από τον οικονομικό φορέα

στην αναθέτουσα αρχή/αναθέτοντα φορέα, σε έντυπη μορφή και σε κλειστό φάκελο, τα στοιχεία της ηλεκτρονικής προσφοράς τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε πρωτότυπη έντυπη μορφή. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά ενδεικτικά είναι:

α) η πρωτότυπη εγγυητική επιστολή συμμετοχής, πλην των περιπτώσεων που αυτή εκδίδεται ηλεκτρονικά, άλλως η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη,

β) τα έγγραφα που δεν υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 2 του ν. 2690/1999,

γ) ιδιωτικά έγγραφα τα οποία δεν έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο ή δεν φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 ή δεν συνοδεύονται από υπεύθυνη δήλωση για την ακρίβειά τους, καθώς και

δ) τα αλλοδαπά δημόσια έντυπα έγγραφα που φέρουν την επισήμειωση της Χάγης (Apostille) ή προξενική θεώρηση και δεν έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο.

2. Χρόνος και τρόπος υποβολής ηλεκτρονικών προσφορών ενός μόνο (υπο)φακέλου.

Στην περίπτωση διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων στις οποίες υποβάλλεται ένας μόνο (υπο)φακέλος, οι οικονομικοί φορείς καταρτίζουν την ηλεκτρονική προσφορά τους σε σχετική διαγωνιστική διαδικασία μέσω του Υποσυστήματος, με τρόπο και σε χρόνο που ορίζεται κατά περίπτωση στις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και της παρούσας, και την υποβάλλουν μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, εφαρμόζοντας αναλογικά τις διατάξεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

#### Άρθρο 14

##### Ηλεκτρονική Υποβολή Αίτησης Συμμετοχής

1. Χρόνος και τρόπος υποβολής αιτήσεων συμμετοχής

1.1. Οι οικονομικοί φορείς καταρτίζουν την ηλεκτρονική αίτηση συμμετοχής τους σε σχετική διαγωνιστική διαδικασία μέσω του Υποσυστήματος, με τρόπο και σε χρόνο που ορίζεται κατά περίπτωση στις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και της παρούσας. Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, σε ηλεκτρονικό φάκελο υπογεγραμμένη, τουλάχιστον, με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, η οποία υποστηρίζεται από αναγνωρισμένο (εγκεκριμένο) πιστοποιητικό.

1.2. Τα στοιχεία, ήτοι τα μεταδεδομένα και τα συνημμένα, της εκάστοτε ηλεκτρονικής αίτησης συμμετοχής καταχωρίζονται στις σχετικές φόρμες του Υποσυστήματος ως εξής:

1.2.1. Με καταχώριση των απαιτούμενων στοιχείων στις αντίστοιχες ηλεκτρονικές φόρμες των δικαιολογητικών συμμετοχής του Υποσυστήματος.

1.2.2. Με επισύναψη στον (υπο)φάκελο, ήτοι στην κατηγορία επισυναπτόμενων του Υποσυστήματος, με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» των κατά περίπτωση απαιτούμενων εγγράφων που αφορούν τα δικαιολογητικά συμμετοχής, σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, της παρούσας και των εγγράφων της σύμβασης.



1.2.3. Από τον οικονομικό φορέα σημαίνονται, με χρήση σχετικής λειτουργικότητας του Υποσυστήματος, τα στοιχεία εκείνα της αίτησης συμμετοχής του που έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 21 και 257 του ν. 4412/2016. Εφόσον ένας οικονομικός φορέας χαρακτηρίζει πληροφορίες ως εμπιστευτικές, λόγω ύπαρξης τεχνικού ή εμπορικού απορρήτου, στη σχετική δήλωσή του, αναφέρει ρητά όλες τις σχετικές διατάξεις νόμου ή διοικητικές πράξεις που επιβάλλουν την εμπιστευτικότητα της συγκεκριμένης πληροφορίας.

1.3. Ειδικότερα, όσον αφορά τα συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία της αίτησης συμμετοχής, οι οικονομικοί φορείς τα καταχωρίζουν στον (υπο)φακέλο μέσω του Υποσυστήματος, αναλογικά και σύμφωνα με την παρ. 1.3 του άρθρου 13 της παρούσας.

1.4. Εφόσον οι χρήστες των οικονομικών φορέων καταχωρίσουν τα ανωτέρω αναφερόμενα στοιχεία της αίτησης συμμετοχής στις αντίστοιχες ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του Υποσυστήματος, στην συνέχεια, μέσω σχετικής λειτουργικότητας, εξάγουν αναφορά (εκτύπωση) σε μορφή ηλεκτρονικού αρχείου με μορφότυπο PDF, που αφορά τα καταχωρισμένα στο Υποσύστημα στοιχεία των δικαιολογητικών συμμετοχής τους. Το εν λόγω ηλεκτρονικό αρχείο, το οποίο υποβάλλεται και γίνεται αποδεκτό, υπογεγραμμένο, τουλάχιστον, με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, η οποία υποστηρίζεται από αναγνωρισμένο (εγκεκριμένο) πιστοποιητικό, επισυνάπτεται από τον οικονομικό φορέα στην ηλεκτρονική αίτηση συμμετοχής του. Σε συνέχεια, κατά την υποβολή της ηλεκτρονικής αίτησης συμμετοχής από τον οικονομικό φορέα, το Υποσύστημα πραγματοποιεί μια σειρά ελέγχων στο περιεχόμενο αυτής και ιδίως κατά πόσον οι προαναφερθείσα αναφορά (εκτύπωση) είναι η τελευταία χρονικά εξαχθείσα αναφορά (εκτύπωση) και απεικονίζει το περιεχόμενο της ηλεκτρονικής αίτησης συμμετοχής κατά το χρόνο της υποβολής.

1.5. Στη συνέχεια της επιτυχούς έκβασης των προαναφερθέντων, στην παρ. 1.4 του παρόντος άρθρου ελέγχων, το Υποσύστημα επιβεβαιώνει ηλεκτρονικά, μέσω σχετικής οθόνης της διεπαφής του χρήστη, την επιτυχία υποβολής της αίτησης συμμετοχής και παράλληλα η κατάσταση της αλλάζει από «Προσχέδιο» σε «Ενεργή». Επίσης αποστέλλεται επικουρικά στον οικονομικό φορέα σχετικό μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Σε αντίθετη περίπτωση το Υποσύστημα παράγει σχετικό μήνυμα σφάλματος και ο προσφέρων καλείται να θεραπεύσει το σχετικό σφάλμα με ενέργειες του, αναλόγως το είδος του σφάλματος και σύμφωνα με τα εγχειρίδια και τους οδηγούς που αφορούν στη χρήση του Υποσυστήματος.

1.6. Η παρ. 1.6 του άρθρου 13 της παρούσας εφαρμόζεται αντίστοιχα και για τις ηλεκτρονικές υποβολές αιτήσεων συμμετοχής.

#### Άρθρο 15

##### Απόσυρση προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής

1. Ο οικονομικός φορέας δύναται να αποσύρει την προσφορά του ή την αίτηση συμμετοχής του έως την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών ή

των αιτήσεων συμμετοχής, χωρίς να απαιτείται απόφαση της αναθέτουσας αρχής.

2. Για την απόσυρση της προσφοράς ή της αίτησης συμμετοχής σύμφωνα με την παρ. 1, ο οικονομικός φορέας υποβάλλει έγγραφη ειδοποίηση προς την αναθέτουσα αρχή/τον αναθέτοντα φορέα σε μορφή ηλεκτρονικού αρχείου Portable Document Format (PDF) και σύμφωνα με τις διατάξεις των περ. β' ή δ' της παραγράφου 1.3.1 του άρθρου 13 παρούσας, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του Υποσυστήματος.

#### Άρθρο 16

##### Ηλεκτρονική Αποσφράγιση και Αξιολόγηση Προσφορών και Αιτήσεων Συμμετοχής

##### 1. Συστημική αποτύπωση Επιτροπής Διαγωνισμού

1.1. Τα μέλη του αρμόδιου γνωμοδοτικού οργάνου του άρθρου 221 του ν. 4412/2016, εφεξής «Επιτροπή Διαγωνισμού», αποτελούν τους πιστοποιημένους χρήστες του εν λόγω οργάνου στο Υποσύστημα. Για τη διενέργεια της αποσφράγισης των (υπο)φακέλων αρκεί η πρόσβαση στο Υποσύστημα με τουλάχιστον δύο (2) κωδικούς.

1.2. Τα στοιχεία της Επιτροπής Διαγωνισμού, το είδος της πρόσβασης των μελών αυτής στα στοιχεία της ηλεκτρονικής διαδικασίας δημόσιας σύμβασης, η συσχέτιση της Επιτροπής Διαγωνισμού με την ηλεκτρονική διαδικασία δημόσιας σύμβασης, καθώς και ο χρόνος των επιμέρους ηλεκτρονικών αποσφραγίσεων που θα επιτελέσει αυτή, καθορίζονται από πιστοποιημένο χρήστη της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντα φορέα, λαμβάνοντας υπόψη τα έγγραφα της σύμβασης και τις σχετικές αποφάσεις της αναθέτουσας αρχής/του αναθέτοντα φορέα, μέσω σχετικής λειτουργικότητας του Υποσυστήματος.

1.3. Η Επιτροπή Διαγωνισμού, πιστοποιημένοι χρήστες του Υποσυστήματος, προβαίνουν στην ηλεκτρονική αποσφράγιση των (υπο)φακέλων της παρ. 1.2 του άρθρου 13 ή της παρ. 1.2 του άρθρου 14 της παρούσας, κατά την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται με τη διαδικασία της περίπτωσης 1.2 της παρούσας παραγράφου.

##### 2. Ηλεκτρονική Αποσφράγιση

2.1. Στις περιπτώσεις ανοικτής διαδικασίας ή στο δεύτερο στάδιο της κλειστής διαδικασίας και εφόσον το κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει στην ηλεκτρονική αποσφράγιση, μέσω σχετικής λειτουργικότητας του Υποσυστήματος, των (υπό)φακέλων «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» και των (υπό)φακέλων «Οικονομική Προσφορά» του συνόλου των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων, την ημέρα και ώρα που ορίζεται στα έγγραφα της δημόσιας σύμβασης. Στο στάδιο αυτό τα αποσφραγισθέντα στοιχεία των προσφορών των οικονομικών φορέων δεν είναι προσβάσιμα από τους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης.

2.2. Στις περιπτώσεις της ανοικτής διαδικασίας ή στο δεύτερο στάδιο της κλειστής διαδικασίας και εφόσον το κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από

οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής, η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει:

- Στην ηλεκτρονική αποσφράγιση των (υπό)φακέλων «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» του συνόλου των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων, την ημέρα και ώρα που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Στο στάδιο αυτό τα εν λόγω αποσφραγισθέντα στοιχεία των προσφορών των οικονομικών φορέων δεν είναι προσβάσιμα από τους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης.

- Στην ηλεκτρονική αποσφράγιση των (υπό)φακέλων «Οικονομική Προσφορά» του συνόλου των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων που δεν έχουν αποκλειστεί από τη διαδικασία με σχετική απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου, κατά την ημερομηνία και ώρα που θα ορίσει η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτοντας φορέας. Στο στάδιο αυτό τα εν λόγω αποσφραγισθέντα στοιχεία των προσφορών των οικονομικών φορέων δεν είναι προσβάσιμα από τους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης.

2.3 Στην περίπτωση διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων ή συμβάσεων στις οποίες υποβάλλεται ένας μόνο (υπο)φάκελος, εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις της παρ. 2.1 του παρόντος άρθρου.

2.4 Στην περίπτωση της ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, του ανταγωνιστικού διαλόγου και της σύμβασης καινοτομίας, η αποσφράγιση των προσφορών πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 100 του ν. 4412/2016.

2.5 Στις περιπτώσεις προσκλήσεων υποβολής αιτήσεων συμμετοχής, με την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 100 του ν. 4412/2016 για τις διαδικασίες που διενεργούνται μέσω Δυναμικού Συστήματος Αγορών, η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει στην ηλεκτρονική αποσφράγιση των (υπό)φακέλων «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» του συνόλου των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων, την ημέρα και ώρα που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

### 3. Ηλεκτρονική Αξιολόγηση

Μετά την κατά περίπτωση ηλεκτρονική αποσφράγιση των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει στην αξιολόγηση αυτών, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των κειμένων διατάξεων, των εγγράφων της σύμβασης και της παρούσας. Ειδικότερα:

3.1 Πιστοποιημένοι χρήστες της Επιτροπής Διαγωνισμού μέσω του Υποσυστήματος

α) προβαίνουν κατά περίπτωση στην διαδικασία ελέγχου και αξιολόγησης των στοιχείων των προσφορών ή των αιτήσεων συμμετοχής,

β) υποβάλλουν τα πρακτικά, γνωμοδοτήσεις, εισηγήσεις τους προς την αναθέτουσα αρχή/αναθέτοντα φορέα.

3.2 Πιστοποιημένοι χρήστες του φορέα διενέργειας της ηλεκτρονικής διαδικασίας μέσω του Υποσυστήματος

α) αποστέλλουν πρόσκληση στους προσφέροντες/ υποψήφιους για παροχή διευκρινίσεων κατά την έννοια του άρθρου 102 του ν. 4412/2016,

β) κοινοποιούν στους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς τις κατά περίπτωση προβλεπόμενες από το σχετικό θεσμικό πλαίσιο αποφάσεις του αποφαινόμενου οργάνου,

ε) παρέχουν πρόσβαση στους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς στα στοιχεία των προσφορών ή των αιτήσεων συμμετοχής των λοιπών συμμετεχόντων οικονομικών φορέων, ανάλογα με την κατά περίπτωση ακολουθούμενη διαδικασία και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100 του ν. 4412/2016.

3.3 Πιστοποιημένοι χρήστες των οικονομικών φορέων μέσω του Υποσυστήματος

α) αποστέλλουν τις διευκρινίσεις τους κατά την έννοια του άρθρου 102 του ν. 4412/2016,

β) λαμβάνουν γνώση των λοιπών συμμετεχόντων, των προσφορών τους ή των αιτήσεων συμμετοχής, των υποβληθέντων στοιχείων και δικαιολογητικών αυτών και των παρεχόμενων από αυτούς διευκρινίσεων, σύμφωνα με την κατά περίπτωση ακολουθούμενη διαδικασία και τα οριζόμενα στο άρθρο 100 του ν. 4412/2016, με την επιφύλαξη των στοιχείων αυτών που έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 21 και 257 του ν. 4412/2016.

3.4 Κάθε άλλη επικοινωνία μεταξύ οικονομικών φορέων και αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων πραγματοποιείται μέσω του Υποσυστήματος και ειδικότερα μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» της εκάστοτε ηλεκτρονικής διαδικασίας.

### Άρθρο 17

#### Υποβολή και Αξιολόγηση Δικαιολογητικών Προσωρινού Αναδόχου και Κατακύρωση

1. Η υποβολή και αξιολόγηση δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου και η κατακύρωση διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρα 103, 104 και 105 του ν. 4412/2016 (Α' 147) μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» της ηλεκτρονικής διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης του Υποσυστήματος.

2. Το αργότερο έως την τρίτη εργάσιμη ημέρα από την καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης, προσκομίζονται με ευθύνη του οικονομικού φορέα, στην αναθέτουσα αρχή, σε έντυπη μορφή και σε κλειστό φάκελο, στον οποίο αναγράφεται ο αποστολέας και ως παραλήπτης η Επιτροπή Διαγωνισμού, τα στοιχεία και δικαιολογητικά τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε έντυπη μορφή (ως πρωτότυπα ή ακριβή αντίγραφα) και ενδεικτικά: α) αυτά που δεν υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 2 του ν. 2690/1999, β) ιδιωτικά έγγραφα τα οποία δεν έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο ή δεν φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 ή δεν συνοδεύονται από υπεύθυνη δήλωση για την ακρίβειά τους, καθώς και γ) τα αλλοδαπά δημόσια έντυπα έγγραφα που φέρουν την επισήμειωση της Χάγης (Apostille), ή προξενική θεώρηση και δεν έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο.

#### 3. Ειδικότερα

3.1 Οι πιστοποιημένοι χρήστες του φορέα διενέργειας της ηλεκτρονικής διαδικασίας μέσω του Υποσυστήματος:

α) αποστέλλουν πρόσκληση στον προσωρινό ανάδοχο να υποβάλει τα προβλεπόμενα στις κείμενες διατάξεις και στα έγγραφα της σύμβασης δικαιολογητικά και στοιχεία,

β) καλούν τον προσωρινό ανάδοχο να προσκομίσει τυχόν ελλείποντα δικαιολογητικά ή να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 103, ή να παράσχει διευκρινήσεις με την έννοια του άρθρου 102 του ν. 4412/2016,

γ) κοινοποιούν την απόφαση κατακύρωσης μαζί με αντίγραφο όλων των πρακτικών της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών και αναρτούν τα σχετικά αρχεία στα συνημμένα του ηλεκτρονικού διαγωνισμού,

δ) προσκαλούν τον προσωρινό ανάδοχο να υποβάλει, εφόσον απαιτείται, υπεύθυνη δήλωση στην οποία δηλώνεται ότι δεν έχουν επέλθει στο πρόσωπό του οφινγενείς μεταβολές κατά την έννοια του άρθρου 104,

ε) αποστέλλουν ειδική πρόσκληση στον ανάδοχο να προσέλθει για την υπογραφή του σχετικού συμφωνητικού.

3.2 Οι πιστοποιημένοι χρήστες της Επιτροπής Διαγωνισμού μέσω του Υποσυστήματος προβαίνουν στη διαδικασία ελέγχου και αξιολόγησης των δικαιολογητικών του προσωρινού αναδόχου και υποβάλλουν τα πρακτικά, γνωμοδοτήσεις, εισηγήσεις τους προς την αναθέτουσα αρχή/τον αναθέτοντα φορέα.

3.3 Οι πιστοποιημένοι χρήστες του προσωρινού αναδόχου μέσω του Υποσυστήματος

α) υποβάλλουν τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου,

β) προσκομίζουν ή συμπληρώνουν τα δικαιολογητικά ή παρέχουν διευκρινίσεις.

3.4 Οι πιστοποιημένοι χρήστες των οικονομικών φορέων μέσω του Υποσυστήματος λαμβάνουν γνώση των δικαιολογητικών που υπέβαλλε ο προσωρινός ανάδοχος μέσω της ηλεκτρονικής περιοχής συνημμένων του ηλεκτρονικού διαγωνισμού, αναλόγως της κατά περίπτωση ακολουθούμενης διαδικασίας και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 100 του ν. 4412/2016.

3.5 Τα δικαιολογητικά του προσωρινού αναδόχου γίνονται αποδεκτά, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις, που αναφέρονται στην υποπαράγραφο 1.3.1 του άρθρου 13 της παρούσας και την παρ. 13 του άρθρου 80 του ν. 4412/2016.

#### Άρθρο 18

##### Υποβολή Προδικαστικών Προσφυγών

Οι Προδικαστικές Προσφυγές του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, κατατίθενται ηλεκτρονικά μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του Υποσυστήματος, στην ηλεκτρονική περιοχή του διαγωνισμού, επιλέγοντας την ένδειξη «Προδικαστική Προσφυγή» και επισυνάπτοντας τα σχετικά έγγραφα και ιδίως το τυποποιημένο έντυπο του Παραρτήματος Ι του π.δ. 39/2017, σε μορφή ηλεκτρονικού αρχείου Portable Document Format (PDF) και σύμφωνα με τις διατάξεις των περ. β' ή δ' της παραγράφου 1.3.1 του άρθρου 13 παρούσας.

Οι παρεμβάσεις κατατίθενται ηλεκτρονικά στην ηλεκτρονική περιοχή του διαγωνισμού, σε μορφή αρχείου

Portable Document Format (PDF) και σύμφωνα με τις διατάξεις των περ. β' ή δ' της παραγράφου 1.3.1 του άρθρου 13 παρούσας.

Τα σχετικά παράβολα κατατίθενται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 του π.δ. 39/2017.

Οι αναθέτουσες αρχές/ αναθέτοντες φορείς μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του Υποσυστήματος:

- κοινοποιούν την προσφυγή σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην περ. α' της παρ. 1 του αρ. 365 του ν. 4412/2016 και την παρ. 1 του άρθρου 9 του π.δ. 39/2017.

- διαβιβάζουν στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) τα προβλεπόμενα στην περ. β' της παρ. 1 του αρ. 365 του ν. 4412/2016 και στην παρ. 2 του άρθρου 9 του π.δ. 39/2017.

- κοινοποιούν σε όλα τα μέρη τις απόψεις τους, τις παρεμβάσεις και τα σχετικά έγγραφα, σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016.

Συμπληρωματικά υπομνήματα κατατίθενται από οποιοδήποτε από τα μέρη μέσω του Υποσυστήματος.

Ως προς τις προθεσμίες υποβολής των προδικαστικών προσφυγών και των παρεμβάσεων, ισχύουν τα αναφερόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 9 της παρούσας.

#### Άρθρο 19

##### Χρόνος και τρόπος πρόσβασης στα έγγραφα

Οι χρήστες έχουν πρόσβαση στα έγγραφα που παράγονται στο Υποσύστημα με τον τρόπο και στο χρόνο που ορίζεται από τις κατά περίπτωση κείμενες διατάξεις και τις διατάξεις της παρούσης. Το δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής άλλων οικονομικών φορέων ασκείται σύμφωνα με το άρθρο 21 παρ. 5 του ν. 4412/2016 (Α' 147), με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων του ν. 4412/2016 (Α' 147).

#### Άρθρο 20

##### Εκπαίδευση - επιμόρφωση Χρηστών ΕΣΗΔΗΣ Προμήθειες και Υπηρεσίες

1. Η εκπαίδευση - επιμόρφωση των χρηστών της περίπτωσης 2.2 του άρθρου 5 της παρούσας, παρέχεται:

α) Από το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) μέσω πιστοποιημένων προγραμμάτων. Τα αιτήματα των χρηστών για συμμετοχή τους στα προαναφερόμενα προγράμματα υποβάλλονται με ηλεκτρονική αίτηση τους προς το ΕΚΔΔΑ.

β) Από το Διαχειριστή του Υποσυστήματος, για την κάλυψη αναγκών των εν λόγω χρηστών, είτε κατόπιν σχετικού αιτήματος αυτών στο πλαίσιο ηλεκτρονικών διαδικασιών δημόσιας σύμβασης που πρόκειται να δημοσιευθούν ή έχουν ήδη δημοσιευθεί στο Υποσύστημα, είτε μέσω δράσεων ενημέρωσης και επιμόρφωσης/εκπαίδευσης που διοργανώνει ο Διαχειριστής του Υποσυστήματος. Τα αιτήματα των χρηστών για εκπαίδευση υποβάλλονται από τις υπηρεσίες στις οποίες ανήκουν στο Διαχειριστή του Υποσυστήματος με τυποποιημένο ηλεκτρονικό τρόπο μέσω της Διαδικτυακής Πύλης του Συστήματος. Η εκπαίδευση παρέχεται, κατά περίπτωση, είτε στις εγκαταστάσεις του Διαχειριστή με φυσική παρουσία είτε απομακρυσμένα με ηλεκτρονικά μέσα τηλεεκπαίδευσης.

γ) Από τη Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων μέσω δράσεων ενημέρωσης και επιμόρφωσης.

2. Η εκπαίδευση - επιμόρφωση των χρηστών της περίπτωσης 2.3 του άρθρου 5 της παρούσας, παρέχεται:

α) από το Διαχειριστή του Υποσυστήματος για την κάλυψη αναγκών των εν λόγω χρηστών, είτε κατόπιν σχετικού αιτήματος αυτών στο πλαίσιο ηλεκτρονικών διαδικασιών δημόσιας σύμβασης που πρόκειται να δημοσιευθούν ή έχουν ήδη δημοσιευθεί στο Υποσύστημα, είτε μέσω δράσεων ενημέρωσης και επιμόρφωσης/εκπαίδευσης που διοργανώνει ο Διαχειριστής του Υποσυστήματος. Η εκπαίδευση παρέχεται, κατά περίπτωση, είτε στις εγκαταστάσεις του Διαχειριστή με φυσική παρουσία είτε απομακρυσμένα με ηλεκτρονικά μέσα τηλεκπαίδευσης.

β) από τη Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων μέσω δράσεων ενημέρωσης και επιμόρφωσης.

#### Άρθρο 21

##### Αναλογική εφαρμογή

Οι διατάξεις της παρούσας εφαρμόζονται αναλόγως στην περίπτωση που οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς χρησιμοποιούν το Υποσύστημα σε διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων με εκτιμώμενη αξία ίση ή κατώτερη του ορίου της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016.

#### Άρθρο 22

##### Τελική - Μεταβατική διάταξη

Από την έναρξη ισχύος της παρούσας καταργείται

η υπ' αρ. 56902/215/19.05.2017 (Β' 1924) απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης με θέμα «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)».

Διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων προμηθειών και παροχής υπηρεσιών, οι οποίες έχουν ξεκινήσει πριν από την έναρξη ισχύος της παρούσας, συνεχίζουν και ολοκληρώνονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ' αρ. 56902/215/19.05.2017 (Β' 1924) Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης με θέμα «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)».

#### Άρθρο 23

##### Έναρξη ισχύος

Οι διατάξεις της παρούσας εφαρμόζονται σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις και συμβάσεις προμηθειών και παροχής υπηρεσιών, η έναρξη της διαδικασίας σύναψης των οποίων, σύμφωνα με τα αρ. 61, 120, 290 και 330 του ν. 4412/2016 αντίστοιχα, λαμβάνει χώρα μετά τη δημοσίευση της παρούσας στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 8 Ιουνίου 2021

Οι Υπουργοί

Ανάπτυξης και Επενδύσεων    Επικρατείας

**ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ**

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ**

**ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ**

**ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ**